

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoP/55/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4419202186
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4419202186.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti O.: Z., nar. XX. XX. XXXX, V., nar. XX. XX. XXXX a Z., nar. XX. XX. XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, deti rodičov: T. V. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z., K. XX, t. č. Z., C. XX, zast. JUDr. Mariánom Ševčíkom, CSc., advokátom, so sídlom Bratislava, Nezábudková 22 a M.. C. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom M. XXX, o návrhu navrhovateľky Q. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom M. XXX, t. č. Z., B. XX/XX, zast. Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Magyerka, s. r. o, Nové Zámky, Ernestova bašta 2, o úprave styku so starým rodičom, o odvolaní matky a o odvolaní starej matky proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 13. mája 2022 č. k. 18P/56/2019-852 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie m e n í takto:

Súd upravuje styk maloletých detí O.: Z., nar. XX. XX. XXXX, Z., nar. XX. XX. XXXX a V. nar. XX. XX. XXXX so starou matkou Q. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z., B. XX/XX tak, že stará matka je oprávnená sa s maloletými deťmi stretávať každý nepárny týždeň v piatok od 15.00 hodiny do 18.00 hodiny v meste Z. za prítomnosti matky maloletých detí a s vylúčením ostatných rodinných príslušníkov pri styku, a to po dobu troch mesiacov od právoplatnosti rozsudku tak, že si ich prevezme v mieste ich bydliska pred bytu matky a v určenom čase a po skončení styku maloleté deti vráti späť matke v mieste ich bydliska.

Po uplynutí tejto doby stará matka Q. O. je oprávnená sa s maloletými deťmi stretávať každý nepárny týždeň v piatok od 15.00 hodiny do 18.00 hodiny bez prítomnosti matky maloletých detí a ostatných rodinných príslušníkov pri styku tak, že stará matka si ich prevezme v mieste ich bydliska pred bytu matky a v určenom čase a po skončení styku maloleté deti vráti späť matke v mieste ich bydliska.

Matka je povinná maloleté deti na styk so starou matkou riadne a včas pripraviť, na určenom mieste a v určenom čase jej ich odovzdať a stará matka je povinná maloleté deti matke na určenom mieste a v určenom čase vrátiť.

O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie upravil styk maloletých detí O.: Z., nar. XX. XX. XXXX, Z., nar. XX. XX. XXXX a V. nar. XX. XX. XXXX so starou matkou Q. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z., B. XX/XX tak, že je oprávnená sa s maloletými deťmi stretávať každý párný týždeň v piatok od 15.00 hodiny do 18.00 hodiny v meste Z. za prítomnosti matky maloletých detí, a to po dobu troch mesiacov od právoplatnosti rozsudku tak, že si ich prevezme v mieste ich bydliska pred bytu matky a v určenom

čase a po skončení styku maloleté deti vráti späť matke v mieste ich bydliska (I.). Po uplynutí tejto doby stará matka Q. O. je oprávnená sa s maloletými deťmi stretávať každý páry týždeň v piatok od 15.00 hodiny do 18.00 hodiny bez prítomnosti matky maloletých detí tak, že si ich prevezme v mieste ich bydliska spreď bytu matky a v určenom čase a po skončení styku maloleté deti vráti späť matke v mieste ich bydliska (II.). Matku súd zaviazal maloleté deti na styk so starou matkou riadne a včas pripraviť, na určenom mieste a v určenom čase jej ich odovzdať a stará matka je povinná maloleté deti matke na určenom mieste a v určenom čase vrátiť (III.). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (IV.). Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 25 ods. 5 veta prvá Zákona o rodine, § 116 písm. a), b), c), d) Občianskeho zákonníka a uviedol, že zo správ zo šetrenia pomerov od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky súd mal preukázané, že stará matka obýva dvojizbový byt na adrese Z., B. X so vstupnou halou a príslušenstvom, ktorý je v jej osobnom vlastníctve. Obývací izba je vybavená obývacou zostavou, TV komodou, konferenčným stolíkom a sedacou súpravou. V časti tejto miestnosti je situovaný kompletne vybavený kuchynský kút s barovým pultom a taburetkami. V priestrannejšej miestnosti sa nachádza manželská posteľ a zastavané skrine s dvomi menšími skrinkami. Domácnosť je vybavená všetkými potrebami k jej plynulému chodu. V čase šetrenia bol v domácnosti vzorný poriadok a čistota. Z ďalších správ Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky o odpozorovaní stykov vyplýva, že styk sa realizoval. Maloleté deti sa na starú matku tešili, avšak keď prišiel k bytovému domu, kde býva matka s maloletými deťmi otec a pani C. z Rady pre práva dieťaťa, matka ich zobrala do vchodu bytového domu a ďalej už starej matke styk neumožňovala. Zo správ z Referátu poradensko-psychologického procesu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky súd mal preukázané, že stará matka má k svojim vnučkám rozvinutý pozitívny citový vzťah a okrem základných potrieb pozná aj vyššie potreby maloletých detí, dokáže verbalizovať spôsob ich saturácie a nazdáva sa, že má aj potenciál k ich adekvátnemu napĺňaniu. Pri vzájomnej interakcii medzi starou matkou a maloletými deťmi, maloletá Z. negovala snahy starej matky o priblíženie sa k nej. Pri verbalizáciách využívala preexponovaný neverbálny prejav na zdôraznenie svojho postoja. Maloletá Z. sa v rámci spoločnej konzultácie venovala viac hre, maľovaniu a približovanie zo strany starej matky už neskôr počas tvorenia neodmietala, avšak na jej verbálny prejav nereagovala. Pokiaľ ide o maloletú V., táto sa interakcie nezúčastnila z dôvodu, že sa zľakla šteniatka, ktoré otec priniesol na stretnutie. Išlo o jednorazovo odpozorovanú interakciu po dlhodobej absencii kontaktu detí so starou matkou.

1.2. Dieťa má právo na zachovanie vzťahu k obidvom rodičom, ako aj starým rodičom. Rodič, ktorému dieťa je zverené do osobnej starostlivosti, často argumentuje tým, že dieťa nechce alebo, že ho nemôže nútiť do stretávania, aby mu nespôsobil ešte väčší stres. S ohľadom na vzťah rodiča, ktorému dieťa bolo zverené do starostlivosti a dieťaťa, je výchovnou úlohou práve tohto rodiča, aby viedol dieťa k úcte k druhému rodičovi a starému rodičovi a pripravil ho nielen zbalením vecí, ale aj duševne, na stretnutie. V danom prípade matka nesprávne pochopila význam svojej úlohy pri výchove dieťaťa, pričom si musí byť vedomá toho, že má prvotnú zodpovednosť za prípravu dieťaťa na stretnutie, či už s otcom alebo starým rodičom a nemôže nechávať na dieťati, či má alebo nemá chuť sa s druhým rodičom, alebo starým rodičom stretnúť. Úloha druhého rodiča pri výchove má svoj význam, a pokiaľ by nebol rodič, ktorému dieťa je zverené do starostlivosti, schopný zabezpečiť druhému rodičovi právo podieľať sa na výchove dieťaťa v určenom rozsahu, potom možno dôvodne pochybovať o výchovnej spôsobilosti tohto rodiča. Bez pochyb je vždy v záujme maloletých detí, keď udržiavajú kontakt s blízkymi príbuznými, a tým sa u nich buduje i pocit spolupatričnosti v rámci rodiny. Nie je správne zužovať obzor dieťaťa iba na rodičov. Maloleté dieťa má právo stretávať sa so všetkými blízkymi príbuznými. V tomto prípade postoj matky a jej prejav je výsostne subjektívny a direktívny, pričom nie je ochotná urobiť nič preto, aby vzťahy medzi maloletými deťmi a starou matkou boli na bežnej úrovni. Pokiaľ má matka nevraživý postoj k starej matke, ako aj k otcovi maloletých detí, nemôže ho prenášať aj na maloleté deti, pretože tým je práve ona tou, ktorá neprispieva k zdravému psychickému vývinu detí, ale práve naopak. Pokiaľ by sa dokázala odosobniť od svojho negatívneho postoja k starej matke, aj k otcovi maloletých detí, nedochádzalo by tak ani ku konfliktným situáciám a ani k zhoršeniu vzťahov medzi nimi. Matka i stará matka si musia uvedomiť, že prvoradá je záujem je na tom, aby maloleté deti žili v harmonickom, slušnom a príjemnom prostredí, tak v rodine starej matky počas doby upraveného styku, ako aj v jej rodine. Obe musia tlmiť prejavy svojich vzájomných negatívnych postojov.

1.3. V danom prípade súd dospel k záveru, že styk upravený tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, je v prospech a v záujme maloletých detí, aby sa medzi starou matkou a maloletými deťmi naďalej rozvíjal a upevňoval cit spolupatričnosti. Z podaných správ od Úradu práce, sociálnych

vecí a rodiny Nové Zámky vyplýva, že styk starej matky s maloletými deťmi prebiehal bezproblémovo, medzi starou matkou a maloletými deťmi sa vytvoril citový vzťah a maloleté deti sa na styk so starou matkou tešili. Súd preto upravil styk starej matky s maloletými deťmi tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, a to tak, že po dobu troch mesiacov od jeho právoplatnosti je oprávnená sa s maloletými deťmi stretávať každý párný týždeň v piatok od 15.00 hod. do 18.00 hod. v meste Z. za prítomnosti matky a po uplynutí tejto doby je oprávnená sa s maloletými deťmi stretávať každý párný týždeň v piatok od 15.00 hod. do 18.00 hod. bez prítomnosti matky tak, že si ich prevezme v mieste ich bydliska pred bytu matky a v určenom čase po skončení styku vráti maloleté deti späť matke v mieste ich bydliska. Podľa názoru súdu má stará matka vytvorené podmienky bytové aj osobnostné, aby sa takto mohol s deťmi realizovať styk, neboli u nej zistené žiadne kontraindikácie, pre ktoré by sa nevedela o deti postarať a nie je dôvod pochybovať o jej výchovnej spôsobilosti. Súd styk starej matky s maloletými deťmi upravil tak, že zároveň určil aj adaptačné obdobie troch mesiacov, keď sa bude styk vykonávať za prítomnosti matky a po uplynutí tejto doby sa bude realizovať už bez prítomnosti matky, keďže styk sa nere realizoval už takmer rok, pretože matka nerešpektovala právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu (uznesenie Okresného súdu Nové Zámky č. k. 18P/56/2019-81 zo dňa 15. 05. 2019 v spojitosti s uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 8CoP/37/2019-126 zo dňa 05. 09. 2019). Stará matka pre maloleté deti nie je cudzou osobou a presne tak, ako sa deti vedeli adaptovať v školskom zariadení, kde boli pre nich samí cudzí ľudia a deti, nie je dôvod, aby sa nemohli adaptovať aj u svojej starej matky, ktorá je ich blízkou osobou. Súd teda nevidel dôvod, že by sa styk upravil vždy len za prítomnosti matky. Pokiaľ stará matka hodnotne a pravidelne využije čas návštev, doba určená týmto rozsudkom bude postačujúca k tomu, aby sa medzi ňou a maloletými deťmi upevňoval a rozvíjal cit spolupatričnosti. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal ich náhradu.

2. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie matka maloletých detí, čo odôvodnila nesprávne zisteným skutkovým stavom. Uviedla, že napadnutý rozsudok nesleduje najlepší záujem jej maloletých detí, je voči nim nespravodlivý a priamo ich poškodzuje. Súd neakceptoval skutočnosti, ktoré počas celého konania uvádzala, pričom tvrdenia navrhovateľky a otca maloletých detí považuje za pravdivé aj bez dôkazov a na základe týchto vyfabulovaných tvrdení rozhodoval. Súd prvej inštancie neprimeraným spôsobom obhajuje záujmy starej matky a je prezentovaný stav, že práva starej matky sú rovnocenné ako práva biologických rodičov maloletých detí. Prvostupňový súd práva starej matky dokonca nadradil nad práva maloletých detí. V súčasnosti prebiehajú dva právne režimy úpravy styku s jej maloletými dcérami. Jeden je daný priamo v rozvodovom rozsudku. Má za to, že právny režim úpravy styku otca s maloletými deťmi je postačujúci. K spravodlivému rozhodnutiu je nutné uviesť, že odkedy sa jej maloleté dcéry nestretávajú s otcom a starou matkou, sú vyrovnanejšie, kľudnejšie, zlepšil sa im zdravotný stav a dcérke Z. sa výrazne zlepšil prospech v škole. V čase, keď boli dcéry konfrontované so správaním starej matky - navrhovateľky a stretávali sa so svojim otcom sa neustále sťažovali na bolesti bruška a hlavy, boli v psychickej nepohode. Dcéрку Z. veľmi často posielali domov zo školy z dôvodu nevoľnosti, či bolesti hlavy a bruška. Odkedy sa s otcom nestretáva, uvedené zdravotné ťažkosti prestali. Je jednoznačné, že kontakt s navrhovateľkou a otcom nie je v prospech maloletých detí. Prvostupňový súd má tieto dôkazy k dispozícii, nakoľko si sám vyžiadal správy zo základnej školy v Z.. Napriek tomu, pri rozhodovaní neakceptoval tieto skutočnosti a rozhodol v neprospech jej dcér. Bolo bezpečne preukázané, že prioritou navrhovateľky nie je vytvoriť si vzťah k jej maloletým deťom, ale mstiť sa jej a privodiť jej krivými obvineniami trestné stíhanie, pri čom jej asistuje otec maloletých detí ako príslušník PZ. Taktiež na pojednávaniach bolo jednoznačne preukázané, že navrhovateľka nesleduje záujem maloletých detí. V neprospech detí sú používané postupy a podania, ktoré ohrozujú riadny duševný a fyzický rozvoj maloletých detí. Navrhovateľka a otec neustále vyvíjajú tlak na kompetentné orgány a osoby podávaním sťažností, trestných oznámení a rôznych iných podaní s cieľom ovplyvniť výsledok rozhodovania vo svoj prospech. Svojimi konaniami stará matka zapríčinila, že jej maloleté deti k nej majú odpor. Od roku 2017 sú svedkami toho, že ako otec, tak aj stará matka konali proti ich vôli, neustále si ich proti ich vôli natáčali na kameru, privádzali na stretnutie cudzie osoby, ktoré si ich natáčali na kameru, agresívne výstupy otca i starej matky, pokusy o verbálnu a fyzickú inzultáciu voči nej zo strany starej matky a otca, neustála prítomnosť polície a pod. Najstaršia dcéra Z. opakovane pred kolíznym opatrovníkom, ako aj pred psychológmi Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky vyjadrovala svoj negatívny názor, čo sa týka navrhovateľky, ale i otca. Prvostupňový súd neakceptoval názor dieťaťa. Stará matka - navrhovateľka zapríčinila rozpad jej manželstva s jej synom, otcom ich maloletých detí. Realizáciu styku využíva na kriminalizáciu jej osoby, spolu s otcom detí podali proti nej približne 150 trestných oznámení. Na základe trestných konaní iniciovaných navrhovateľkou bola príslušníčkmi PZ predvedená zo svojho pracoviska a je podozrenie, že nezákonne. V tejto súvislosti dáva

do pozornosti, že v týchto veciach vystupuje otec maloletých detí ako príslušník PZ. Ona si len chráni svoje maloleté dcéry. Dňa 29. 06. 2022 podala návrh na vyslovenie zákazu styku starej matky Q. O. s jej maloletými dcérami, ktorý bol Okresnému súdu Nové Zámky doručený dňa 30. 06. 2022. Na základe uvedených skutočností navrhla, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok a návrh navrhovateľky (starej matky) zamietol, alternatívne sa domáhala zrušenia napadnutého rozsudku a vrátenia vecí na nové konanie a rozhodnutie.

3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že sa pridrižiava vyjadrenia na pojednávaní vo veci samej, z ktorého vyplýva, že je potrebné rozvíjať vzťahy maloletých detí aj so starou matkou. Kolízny opatrovník má za to, že na strane starej matky sú vytvorené podmienky pre realizáciu styku s maloletými deťmi. S poukazom na vyjadrenie maloletej Z. navrhol upraviť styk starej matky s maloletými deťmi prvých šesť mesiacov za prítomnosti matky a po uplynutí tohto obdobia upraviť styk bez prítomnosti matky. Prítomnosť matky na styku maloletých detí so starou matkou počas prvých mesiacov sa javí potrebná, aby počas tohto preklenovacieho obdobia so zohľadnením na aktuálne narušené vzťahy využili ich na reparáciu. Je však potrebné, aby matka maloleté deti na styk so starou matku pripravovala nielen fyzicky, ale aj psychicky. Na základe uvedených skutočností kolízny opatrovník navrhol, aby napadnutý rozsudok potvrdil.

4. Proti napadnutému rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie aj navrhovateľka - stará matka, pričom uviedla, že rozsah pravidelného kontaktu s jej vnúčatami považuje za nedostatočný, nakoľko svoje vnúčatá môže vídať len v rozsahu troch hodín každý druhý týždeň v piatok. S dôvodmi, pre ktoré súd vzhladol jej návrh na úpravu styku za dôvodný, sa stotožňuje, problematickým je pravidelný interval ich stretávania sa. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, jej stretávanie s vnúčatami bolo závislé od ľubovôle matky, ktorá jej vnúčatá neumožňovala vôbec vídať, napriek tomu, že sa o ne starala od ich narodenia, následne sa stretávanie realizovalo, o čom súd priebežne informovala, pričom je potrebné tiež uviesť, že matka si povinnosti neplnila riadne, keďže si direktívne určovala podmienky realizácie styku, miesta, na ktoré môže svoje vnúčatá vziať, niektoré zo stretnutí sabotovala privolaním policajnej hliadky bez príčiny, čoho svedkom boli aj maloleté deti. Svoje vnúčatá nemohla od roku 2017 vôbec vziať do svojej domácnosti, pripraviť pre ne oslavu, nemohli spolu stráviť ani vianočné obdobie, ani iné významné sviatky či iné príležitosti. Napriek tomu sa direktívnym príkazom matky prispôsobovala, pretože kontakt s vnúčatami bol pre ňu dôležitejší. Od júla 2021 sa s vnúčkami nestretla ani jediný krát, a to opätovne v dôsledku ľubovôle matky. Neraz sa stalo, že sa jej matka dehonestujúco smiala, nepreukazovala ani len minimálnu úctu ako k staršej osobe. Do dnešného dňa, napriek tomu, že bol neodkladným opatrením upravený minimálny rámec ich kontaktu s vnúčatami, matka maloleté deti na styk neprinesie, má dojem, že sa zatajuje, nereaguje ani na zvonenie zvončeka bytového domu a ani na privolanie policajnej hliadky a svoje vnúčatá nemôže vôbec vídať. Od júla 2021 svoje vnúčatá ani len nezazrela. S prihliadnutím na zistenia, o ktorých v priebehu konania nadobudla vedomosť, má vážne obavy o priaznivý a harmonický vývoj maloletých detí. V tejto súvislosti ide konkrétne o predloženú správu Základnej školy v Z. č. 082/2022/001 zo dňa 24. 03. 2022 a jej príloh vypracovanej riaditeľkou školy Mgr. Anastáziou Szabóovou, vo vzťahu k obsahu ktorých považuje za potrebné uviesť, že maloletá Z., napriek tomu, že sa nestretáva ani s ňou a ani s otcom, má prejavy disharmonického vývoja, ktorý je identifikovateľný z psychického stavu maloletej Z., ktorý nepochybne súvisí s jej fyzickými prejavmi ako sú bolesť hlavy a bolesť bruška. Uznesením Úradu inšpekčnej služby, útvaru inšpekcie, odboru inšpekčnej služby Stred v Banskej Bystrici, ČVS: UJS-365/0-OISS-2020 zo dňa 19. 11. 2021, ktoré trestné konanie je vedené za prečin marenie výkonu úradného rozhodnutia podľa ustanovenia § 349 Trestného zákona, v ktorom má matka procesné postavenie obvinenej, nakoľko dlhodobo marí jej stretnutia s maloletými deťmi, boli na vyšetrenie duševného stavu matky maloletých detí pribraté znalkyne, pani MUDr. Zuzana Kašparová, znalkyňa z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria a pani Mgr. Vladimíra Čekelová, znalkyňa z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia dospelých. Matka sa na vyšetrenie k vyššie menovaným znalkyniam dlhšiu dobu odmieta dostaviť a vyhýba sa mu pod rôznymi zámienkami, pričom dňa 22. 03. 2022 musela byť matka predvedená na Obvodné oddelenie Policajného zboru v Štúrove, pretože sa odmietala dostaviť na vyšetrenie k znalkyniam a nespolupracovala ani po predvedení. Znalkyňa MUDr. Zuzana Kašparová adresovala orgánu činnému v trestnom konaní oznámenie zo dňa 26. 03. 2022, v ktorom uviedla, že u matky maloletých detí sa môže jednať o vážnejšiu duševnú poruchu. Matka znalkyniam uvádzala, že si neprebrala predvolanie, pričom znalkyňa v podanom oznámení uviedla, že je preukázané, že si matka takéto predvolanie prebrala ešte dňa 07. 02. 2022, pričom sa jej dotklo, že bola predvolaná na vyšetrenie. Dňa 22. 03. 2022 sa matka so znalkyňami dohodla, že jej predvolanie bude doručené na

adresu C. XX v Z., pričom prisľúbila, že sa dostaví na vyšetrenie k znalkyniam do Banskej Bystrice. Do dnešného dňa nemá vedomosť o tom, že by bol vyhotovený znalecký posudok, čoho príčinou bude s najväčšou pravdepodobnosťou nerešpektovanie povinností matky detí absolvovať vyšetrenie u znalkyň. V tejto súvislosti adresovala súdu prvej inštancie návrh na doplnenie dokazovania, aby si súd vyžiadal od Úradu inšpekčnej služby v Banskej Bystrici správu o aktuálnom stave vyšetrenia duševného stavu matky, alternatívne znaleckého posudku, ak medzičasom došlo k jeho vyhotoveniu. V nadväznosti na vyššie uvedené poukázala na súvislosť so zdravotnými prejavmi maloletej Z. na nasledujúci deň po tom, ako bola matka pre nespokojnosť s orgánmi činnými v trestnom konaní predvedená pred znalkyne, t. j. matka bola predvedená dňa 22. 03. 2022 a už dňa 23. 03. 2022 sa u maloletej Z. podľa správ zo základnej školy prejavili ťažkosti, ktoré podľa všetkého súvisia s matkou a jej prejavmi v domácnosti, v ktorej býva s maloletým deťmi. Je vysoko pravdepodobné, že matka sa k maloletým deťom nespráva vhodne, na maloleté deti nevhodne vplýva psychicky, nie je vylúčené, že evidentne deti, najmä maloletú Z., zaťažuje aktuálnou situáciou, konfliktom, ktorý vníma ona a negatívnymi emóciami, ktoré prechováva nielen voči nej, ale aj voči otcovi maloletých detí. Z hľadiska súčasných prejavov fyzického a psychického zdravia maloletých detí, najmä maloletej Z., je zrejme, že maloleté deti sú vychovávané v nevhodnom prostredí a je nevyhnutné bezodkladne vykonať opatrenia, aby sa zamedzilo dlhšie trvajúcemu nevhodnému výchovnému vplyvu a prostrediu maloletých detí, ktoré prežívajú v domácnosti matky. Je potrebné uviesť, že jedinou osobou, ktorá má možnosť akokoľvek výchovne a emocionálne vplývať na maloleté deti je ich matka. Matka sa voči maloletej Z. nesprávala vhodne ani v období, kedy ešte žila s otcom maloletých detí v spoločnej domácnosti, kedy v dôsledku nekontrolovateľných výbuchov hnevu strhla z maloletej Z. oblečenie. Plynutím času je zrejme, že tieto prejavy správania môžu mať základ v duševnej poruche, o ktorej sa zmienila vyššie uvedená znalkyňa, a na ktorú upozornila aj znalkyňa Mgr. Eleny Fortis, v rámci vyšetrenia matky v znaleckom posudku, ktorý bol vypracovaný v nadväznosti na obvinenia otca maloletých detí ich matkou, že by mal sexuálne zneužívať maloletú Z., ktoré bolo jej snahou uškodiť otcovi maloletých detí a dosiahnuť jeho zákaz styku s maloletými deťmi. S poukazom na problémy Z. má obavu, ako sa matka môže voči maloletým deťom správať v domácom prostredí. Vzhľadom ku skutočnosti, že sa s maloletými deťmi nemôže stykať od júla 2021, odkedy jej matka zamedzuje v kontakte s maloletými deťmi, a rovnako zamedzuje v kontakte otca s maloletými deťmi, jedinou osobou, ktorá môže nevhodne vplývať na maloleté deti je matka, prípadne jej rodina. U matky ide o dlhodobú snahu destabilizovať ich vzťah s maloletými deťmi, na ktorú skutočnosť upozornila už pri iniciovaní svojho návrhu na začatie konania, pričom konanie matky má stúpajúcu tendenciu, ktorá sa aktuálne prejavuje už aj na psychickom vývoji maloletej Z.. Aktuálne má strach o svoje vnúčatá a je toho názoru, že je na zváženie iniciovania ex offo konania vo veci zmeny zverenia maloletých detí, vzhľadom k skutočnosti, že maloleté deti nie sú vychovávané v pokojnom a harmonickom prostredí. V tejto súvislosti poukázala na odsek č. 24 napadnutého rozsudku, v ktorom súd sám uviedol, že úloha druhého rodiča pri výchove má svoj význam, a pokiaľ by nebol rodič, ktorému je dieťa zverené do starostlivosti schopný zabezpečiť druhému rodičovi právo podieľať sa na výchove dieťaťa v určenom rozsahu, potom možno dôvodne pochybovať o výchovnej spôsobilosti tohto rodiča. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, maloleté deti boli rozhodnutím súdu zverené matke, pričom matka zamedzuje v akomkoľvek kontakte maloletých detí s ich otcom a rovnako aj s ňou bez racionálnej príčiny. Je zrejme, že nie je schopná maloletým deťom vytvoriť podmienky k tomu, aby došlo k faktickej realizácii ich práva na kontakt so svojou rodinou v dôsledku subjektívnych emócií ich matky, ktorá týmto spôsobom maloletým deťom predkladá nesprávne a nevhodné vzorce správania sa. Z vykonaného dokazovania navyše vyplýva, že matka nie je ochotná urobiť nič pre to, aby ich vzťahy s maloletými deťmi boli na bežnej úrovni a nedokáže sa odosobniť od svojich negatívnych nastavení a uprednostniť záujmy maloletých detí. Matka v dôsledku svojich osobných predpokladov nedokáže maloletým deťom zabezpečiť prostredie vhodné pre ich riadnu a predovšetkým harmonickú výchovu. Doposiaľ bol jej styk s vnúčatkami upravený neodkladným opatrením v rozsahu troch hodín každý piatok párneho týždňa. Uvedený spôsob úpravy rozsahu ich kontaktu mal zabezpečiť minimálny rámec ich kontaktu v záujme udržiavania ich citových väzieb s maloletými deťmi, aby nedošlo k citovému odcudzeniu. Napriek tomu, že výroková časť napadnutého rozsudku je totožná s úpravou, ktorá sa uplatňovala ako dočasná na čas do právoplatného skončenia konania, doposiaľ v zmysle nariadeného neodkladného opatrenia, je nutné uviesť, že úprava styku meritórnym rozhodnutím nie je dostatočná. Ako stará matka maloletých detí sa chce riadne stretávať so svojimi vnúčatkami, tráviť s nimi čas, vziať ich na výlety, chce im splniť prania, ako napríklad im ukázať svoje bývanie a všetky veci, ktoré u nej majú pripravené, a na ktoré sú dlho zvedavé, rovnako im chce upiecť tortu, pripraviť pre ne vianočný či iný prázdninový program. Rada by bola, aby jej vnúčatá mohli u nej stráviť aj večer s prespaním, kedy by si urobili spoločný program. V zmysle napadnutého rozsudku, ale uvedené nebude možné nikdy zrealizovať, keďže je určené, že styk sa v zmysle prvého výroku môže

realizovať len v meste Z. a len v rozsahu troch hodín. Doposiaľ matka maloletých detí argumentuje svojou dochádzkou v zamestnaní, pričom v čase prázdnin by mohla byť nápomocná a zabezpečiť svojim vnúčatám program, čím by matke, napriek jej osobným negatívnym nastaveniam, mohla pomôcť a jej a aj maloletým deťom by to urobilo nesmiernu radosť, pretože by mohli prežiť pekné chvíle, na ktoré by mali krásne spomienky. Aj s poukazom na tieto okolnosti v rámci svojho návrhu žiadala upraviť styk s maloletými deťmi každý páry týždeň od piatka od 15.00 hodiny do soboty do 10.00 hodiny, a to nielen v meste Z. a rovnako aj v čase letných prázdnin a vianočných sviatkov, pretože z doterajšieho konania a prístupu matky je zrejmé, že jej sama neumožní vidieť sa s vnučkami nad rámec troch hodín, resp. nad rámec styku upraveného súdnym rozhodnutím. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že upraví jej styk s maloletými deťmi tak, že je oprávnená stretávať sa s maloletými deťmi každý páry týždeň od piatku od 15.00 hodiny do soboty nasledujúceho dňa do 10.00 hodiny bez prítomnosti matky maloletých detí, v čase letných prázdnin od 01.07. od 10.00 hodiny do 07.07. do 17.00 hodiny, od 23.07. od 10.00 hodiny do 01.08. do 17.00 hodiny a každý rok dňa 27.12. od 10.00 hodiny do 18.00 hodiny bez prítomnosti matky tak, že si ich prevezme v mieste ich bydliska pred bytom matky a v určenom čase a po skončení styku maloleté deti vráti späť matke v mieste ich bydliska. Matka je povinná maloleté deti na styk so starou matkou riadne a včas pripraviť, na určenom mieste a v určenom čase jej ich odovzdať a stará matka je povinná maloleté deti matke na určenom mieste a v určenom čase vrátiť.

5. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že odvolanie matky považuje za nedôvodné. Matka jeho maloletých detí nerešpektuje a neakceptuje jeho úlohu otca v životoch ich detí a nie je ochotná akceptovať ani prítomnosť a kontakt žiadneho jeho príbuzného s deťmi, a teda ani jeho matky, ktorá je starou matkou maloletých detí. V zmysle podaného odvolania matky je zrejmé, že kontakt detí so starou matkou, ktorú jeho deti od malička milovali a trávili s ňou čas, považuje matka za poškodzujúci záujmy detí. Z tvrdení matky v podanom odvolaní je nutné konštatovať, že zistenia znalkyne MUDr. Zuzany Kašparovej v oznámení zo dňa 26. 03. 2022, ktoré bolo vypracované pre účely trestného konania vedeného na Úrade inšpekčnej služby Stred pod ČVS: UISS-365/0-OISS-2020 sú relevantné a korešpondujú s jej predbežnými zisteniami, že sa u matky môže jednať o vážnejšiu duševnú poruchu, pod vplyvom ktorej robí prieťahy, odmieta vyšetrenia, obviňuje okolie z manipulácií a z toho, že podľa nej konajú v jej neprospech. Znalkyňou bolo predbežne zistené, že matka je presvedčená, že je v práve, že predložila dostatok dôkazov, že protistrana klame a podobne. Obsah podaného odvolania matky je v súlade so zisteniami znalkyne, nakoľko matka spochybňuje nestrannosť súdu a má za to, že koná v jej neprospech, a to napriek vykonanému dokazovaniu. Z obsahu odvolania matky je evidentné jej presvedčenie, podľa ktorého súd neprímeraným spôsobom obhajuje záujmy starej matky, hoci bolo vykonaným dokazovaním preukázané, že maloleté deti mali so starou matkou vytvorený veľmi vrúcny vzťah a vytvorené citové väzby sa matka snaží svojím konaním a svojím presvedčením destabilizovať, snaží sa o ich deštrukciu. Jej úmysel napokon vyplynul aj zo správy psychologičky, ktorá mala odsledovať interakciu medzi maloletými deťmi a ich starou matkou, pričom matka mala opakované tendencie toto stretnutie narúšať, a to najmä pozitívne okamihy medzi maloletými deťmi a ich starou matkou. Matka síce deklaruje, že právny režim jeho styku s deťmi by mal byť dostačujúci aj pre kontakt starej matky s vnúčatami, avšak na druhej strane, je evidentné, že matka si neuvedomuje alebo nie dostatočne zvažila argumentáciu v podanom odvolaní, keďže do dnešného dňa sabotuje jeho stretnutia s deťmi a na dopyty príslušných orgánov nereaguje. Aj toto bolo dôsledkom jej predvedenia pred znalkyne. Matka sa aktuálne snaží „skrývať“ za pracovné povinnosti, avšak v konaní bolo preukázané a to aj v súslednosti všetkých vykonaných dôkazov, že je v jej možnostiach zabezpečiť si všetky podmienky k tomu, aby sa stretnutia detí s ním a rovnako aj s ich starou matkou dali zrealizovať. Do dnešného dňa matka nepodporuje stretávanie sa maloletých detí s ním a toto dlhodobé konanie matky si vyžiadalo potrebu úpravy styku starej matky s vnúčatami súdnym rozhodnutím. Pokiaľ by matka nielen svojím konaním, ale aj svojím vnútorným presvedčením podporovala jeho rolu otca v životoch maloletých detí, z ktorých ale ani jeden predpoklad nespĺňa, bolo by možné v ideálnom prípade uvažovať o tom, že ich deti by sa so svojou starou mamou mohli stretávať v rámci jeho úpravy styku. Uvedené ale nie je možné, vzhľadom k vyššie uvedenému. K tvrdeniam matky ohľadne zlepšenia zdravotného stavu detí a ich prospechu údajne od obdobia, odkedy sa nestretávajú s ním a ani s ich starou matkou, je potrebné uviesť, že v období, v ktorom boli žiadané správy zo základnej školy sa s deťmi nemohli vidieť, a to ani on a ani ich stará matka a jedinou osobou, ktorá mala možnosť vplývať na emocionálny a fyzický stav maloletých detí bola ich matka a jej rodina. Z uvedeného je zrejmé, že pokiaľ sa stav maloletých detí stabilizoval, resp. sa zlepšil prospech maloletej Z. je tomu tak v dôsledku toho, že matka ignoruje všetky povinnosti, všetky rozhodnutia a maloleté deti izoluje od rodiny, pričom veci prebiehajú v zmysle

jej priania, v dôsledku čoho sa zrejme matka upokojila, t. j. úplná izolácia detí od ich otca a rovnako aj od jeho rodiny, voči ktorým matka prechováva negatívne emócie a tieto prenáša na maloleté deti. Pokiaľ mali maloleté deti akékoľvek problémy v zmysle správ zo základnej školy, tieto prejavy nepochybne súviseli s výchovou a prostredím v domácnosti ich matky a jej rodiny, ktoré v zmysle prejavov maloletých detí museli byť enormne stresované. Vzhľadom na konanie matky, má obavy o správanie matky voči deťom v zmysle zabezpečených správ zo základnej školy, z ktorého dôvodu sa opakovane obrátil so žiadosťou o pomoc aj na orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, nakoľko mal obavu o priaznivý vývoj a zdravie svojich detí. Z obsahu podaného odvolania matky je tiež zrejmé, že si závery zabezpečených správ zo základnej školy maloletej Z. vysvetľuje „vo svojom výklade“, hoci z nich vyplýva, že prejavy maloletých detí, resp. ich zdravotné ťažkosti, minimálne Z., súvisia s matkou, s jej prejavmi v domácnosti, pričom je zrejmé, že matka na deti vplyva nevhodne aj psychicky a nie je vylúčené, že najmä Z. zaťažovala v období jej prejavov zdravotných ťažkostí aktuálnou situáciou a konfliktom, ktorý ona vníma negatívne a prechováva nielen voči nemu, ale aj starej matke detí neprimerane negatívne emócie. Stará matka sa s maloletými deťmi nemôže stretávať od júla 2021, odkedy jej v tom matka bráni. Je mu ľúto, že situácia dospela do štádia, kedy matka bráni v akomkoľvek kontakte s deťmi, pričom v zmysle odporúčaní tak on sám, ako aj stará matka, postupovali tak, že pokiaľ matka neumožnila bez náležitého a odôvodneného ospravedlnenia stretnutie s deťmi, v zmysle odporúčaní sociálneho pracovníka, toto jej konanie oznámila polícia. Z počtu oznámení je zrejmé, že matka im kontakt s deťmi vôbec neumožňuje, pričom uvádza, že sa ju snažia kriminalizovať, čo sa nezakladá na pravde. Poukázal na to, že stará matka sa s deťmi nemôže stretnúť od júla 2021, pričom v rámci prejavov správania bola, žiaľ, svedkom manipulácie maloletej Z. matkou, a pokiaľ matka uvádza, že deti majú voči starej matke odpor, je tomu tak v dôsledku manipulácie matky a neustáleho predkladania negatívnych vzorcov správania sa maloletým deťom v zmysle aktuálnych nastavení ich matky. Kým sa maloleté deti so starou matkou stretávali, prechovávali voči nej pozitívne emócie, dokonca matku posielali preč, pretože chceli byť so starou matkou samé, zhotovovali jej darčeky, čo je tiež prejavom pozitívnych emócií, zvedavo od svojej starej matky zisťovali, kde a ako býva a chceli s ňou tráviť viac času, než ktorý bol vymedzený neodkladným opatrením. Matka deťom neumožnila stráviť so starou matkou ani len jeden deň počas vianočného obdobia. Zvedavosť maloletých detí ohľadne bývania starej matky je len prirodzeným prejavom, že maloleté deti potrebujú sýtiť aj svoje potreby týkajúce sa príbuzných a najmä starej matky, ktorá ich zbožňuje, a kým sa stretnutia realizovali, bolo zrejmé, že maloleté deti voči nej prechovávali rovnaké emócie, a nie strach či dokonca odpor, ako sa matka snaží prezentovať v obsahu svojho odvolania. Osobnostné predpoklady matky sú natoľko negatívne a nevraživé, že považuje zákaz styku so starou matkou za ochranu maloletých detí, čo je v absolútnom rozpore s najlepším záujmom maloletých detí. Pokiaľ sú maloleté deti vychovávané v prostredí a rodičom, ktorý nie je schopný v zmysle svojich osobných predpokladov uprednostniť záujmy maloletých detí, je na zváženie zmena výchovného prostredia maloletých detí, ktoré by mali byť vychovávané v takom prostredí a tým rodičom, u ktorého sú lepšie predpoklady na priaznivý a harmonický vývoj maloletých detí a ktorý je schopný podporovať maloleté deti v stretávaní sa s rodičom, v ktorého osobnej starostlivosti sa nenachádzajú a rovnako aj s príbuznými. Z uvedených dôvodov navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

6. Stará matka vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedla, že ho považuje za nedôvodné, pričom vzhľadom na návrh matky, ktorá sa formou neodkladného opatrenia domáha zákazu jej styku s vnúčatami, je zrejmé, že úmyslom matky je destabilizovať jej vzťah s vnučkami a úplne ju vylúčiť z ich života. Konanie matky je dlhodobou iracionálne a v rozpore s najlepším záujmom maloletých detí, ktoré majú právo na kontakt so svojou blízkou rodinou a príbuznými. O svoje vnučky sa s láskou starala od ich narodenia a to aj v čase ich choroby, pričom po konaní ich matky, ktorá jej bránila v kontakte, a ktorý kontakt sa na krátku dobu obnovil po intervencii cestou súdneho rozhodnutia a nutnosti iniciovania konania o výkon rozhodnutia o úprave styku s maloletými deťmi, ktoré bolo vedené na Okresnom súde Nové Zámky pod č. k. 7Em/I/2019, v ktorom bolo preukázané, že matka nerešpektovala vykonateľné súdne rozhodnutie a bez ospravedlniteľného dôvodu jej neumožňovala ani len minimálny rozsah kontaktu s maloletými deťmi, za čo jej bola uznesením Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 7Em/1/2019-971 zo dňa 27. 05. 2022 uložená opakovaná pokuta vo výške 300,- eur. So svojimi vnúčatami sa jej podarilo obnoviť veľmi vrúcny vzťah, pričom počas krátkeho rozsahu ich kontaktu sa na stretnutie nesmieme tešiť. K opätovnej eliminácii ich kontaktu došlo od júla 2021, odkedy vnučky nemôže vidieť vôbec v dôsledku konania ich matky, ktorá aktuálne nespolupracuje so žiadnym orgánom a ani s policajnou hliadkou, ktorú na odporúčanie kolízneho opatrovníka privolá v prípade, ak matka nereaguje ani na zvonenie, ani telefonát a účasť na stretnutí žiadnym relevantným spôsobom neospravedlní. Konanie matky, ktorá vlastným deťom neumožňuje budovať a rozvíjať vzťahy so svojimi príbuznými bez racionálneho dôvodu

je pofutovania hodné a aktuálne matka nie je ochotná akceptovať žiadne zo súdnych rozhodnutí. V minulosti na krátku dobu akceptovala neodkladné opatrenie, ktorým bol upravený jej styk s vnučkami, avšak konanie matky má stúpajúcu tendenciu. Z uvedeného je zrejmé, že bez ingerencie súdnej moci a príslušných orgánov by sa s vnučkami nemohla vídať vôbec, pretože rovnako matka koná aj vo vzťahu k jej synovi, k otcovi maloletých detí, hoci v podanom odvolaní matka dôvodí ako dostačujúci rozsah kontaktu otca s maloletými deťmi, ktorý sa rovnako ako v jej prípade nerealizuje v dôsledku marenia stretnutí matkou maloletých detí. K argumentácii matky ohľadne stavu maloletých detí od eliminácie kontaktu detí s ňou a s ich otcom považuje za potrebné uviesť, že zo správ zo základnej školy v Z., ktorej žiačkou je aj maloletá Z., vyplýva, že maloletá Z. má problémy evidentne psychosomatického pôvodu od jesene 2021, v ktorom období sa s maloletými deťmi nestretla. S prihliadnutím na zistenia, o ktorých v priebehu konania nadobudla vedomosť, má vážne obavy o priaznivý a harmonický vývoj maloletých detí. V tejto súvislosti ide konkrétne o predloženú správu Základnej školy v Z. č. 082/2022/001 zo dňa 24. 03. 2022 a jej príloh, vypracovanej riaditeľkou školy Mgr. Anastáziou Szabóovou, vo vzťahu k obsahu ktorých považuje za potrebné uviesť, že maloletá Z., napriek tomu, že sa nestretáva ani s ňou, ani s otcom, má prejavy disharmonického vývoja, ktorý je identifikovateľný z psychického stavu maloletej Z., ktorý nepochybne súvisí s jej fyzickými prejavmi ako sú bolesť hlavy a bolesť bruška. Súdu adresovala návrh na doplnenie dokazovania, aby si súd vyžiadal od Úradu inšpekčnej služby v Banskej Bystrici správu o aktuálnom stave vyšetrenia duševného stavu matky alternatívne znaleckého posudku, ak medzičasom došlo k jeho vyhotoveniu. Poukázala na súvislosť so zdravotnými prejavmi maloletej Z. na nasledujúci deň po tom, ako bola matka pre nespoluprácu s orgánmi činnými v trestnom konaní predvedená pred znalkyne, t. j. matka bola predvedená dňa 22. 03. 2022 a už dňa 23. 03. 2022 sa u maloletej Z. podľa správ zo základnej školy prejavili ťažkosti, ktoré podľa všetkého súvisia s matkou a jej prejavmi v domácnosti, v ktorej býva s maloletým deťmi. Je vysoko pravdepodobné, že matka sa k maloletým deťom nespráva vhodne, na maloleté deti nevhodne vplýva psychicky, nie je vylúčené, že evidentne deti, najmä maloletú Z., zaťažuje aktuálnou situáciou, konfliktom, ktorý vníma ona a negatívnymi emóciami, ktoré prechováva nielen voči jej, ale aj voči otcovi maloletých detí. Z hľadiska súčasných prejavov fyzického a psychického zdravia maloletých detí, najmä maloletej Z., je zrejmé, že maloleté deti sú vychovávané v nevhodnom prostredí a je nevyhnutné bezodkladne vykonať opatrenia, aby sa zamedzilo dlhšie trvajúcemu nevhodnému výchovnému vplyvu a prostrediu maloletých detí, ktoré prežívajú v domácnosti matky. Jedinou osobou, ktorá má možnosť akokoľvek výchovne a emocionálne vplývať na maloleté deti je ich matka. S poukazom na problémy Z. má obavu, ako sa matka správa voči maloletým deťom v domácom prostredí. Pokiaľ by jej vnúťatá pociťovali akékoľvek negatívne emócie, je tomu tak na podnet ba až negatívne ovplyvňovanie matkou, resp. výchovným prostredím, v ktorom sa aktuálne nachádzajú. Matka deťom bráni vytvoriť si vlastný názor a vlastný obraz o nej a rovnako aj o ich otcovi. Z uvedeného je zrejmý dlhodobý príklad a vzorce správania, ktoré sú jej vnúťatám predkladané ich matkou. Namiesto toho, aby sa radostne zvitáli a pozdravili, matka reagovala maximálne nevhodne a necitlivo, a to nielen vo vzťahu k nej, ako k osobe vyššieho veku, ale vo vzťahu k deťom. Matka naposledy pozitívne reagovala až po uložení pokuty zo strany súdu pre nerešpektovanie súdneho rozhodnutia, z čoho vyplynulo, že nie je ochotná dobrovoľne plniť povinnosti uložené jej súdnym rozhodnutím a od tohto obdobia sa jej konanie stupňuje, pričom sa domnieva, že je tomu tak v dôsledku pasivity príslušných orgánov. Je toho názoru, že situácia je naliehavá najmä v dôsledku veku, v ktorom sa nachádza maloletá V. a maloletá Z., nakoľko sú ešte formovateľné a nie sú natoľko ovplyvniteľné ich matkou, pretože svoj názor ešte nadobúdajú na základe prežitých skúseností a emócií, ktoré pociťovali pri tej ktorej skúsenosti.

7. Matka vo vyjadrení k odvolaniu starej matky uviedla, že zotráva v celom rozsahu na svojom písomnom vyjadrení. K stanovisku kolízneho opatrovníka uviedla, že nejde o vyjadrenie v záujme maloletých detí, ale vyjadrenie k záujmom nerodiča maloletých detí. Konanie starej matky dospelo do štádia, že deti samé prišli k záveru, že stará matka v súčinnosti so svojím synom - otcom maloletých detí sústavne vytvára atmosféru konfrontácie, čo deťom objektívne neprospieva. Bola to predovšetkým stará matka zo strany otca maloletých detí, ktorá spôsobila rozhodnou mierou, že bolo potrebné manželstvo rozviesť.

8. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu starej matky uviedol, že sa pridrižiava vyjadrenia na pojednávaní vo veci samej a navrhuje odvolaciemu súdu rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť v plnom rozsahu.

9. Otec vo vyjadrení k odvolaniu starej matky a k vyjadreniu kolízneho opatrovníka uviedol, že matka jeho maloletých detí nerešpektuje a neakceptuje jeho úlohu otca v životoch ich detí a nie je ochotná akceptovať ani prítomnosť a kontakt žiadneho jeho príbuzného s deťmi, a teda ani jeho matky. Aktuálne sa matka zatajuje, odstránila si zo zvončeka bytového domu, v ktorom s deťmi býva aj meno a priezvisko, stará matka sa nemôže s matkou ani len telefonicky skontaktovať, pretože je matkou telefonicky blokováná, matka so starou matkou nekomunikuje ohľadne maloletých detí a stará matka nemá vôbec žiadnu informáciu a ani vedomosť o tom, kde sa maloleté deti aktuálne nachádzajú. S prihliadnutím na súčasnú situáciu je zrejmé, že konanie matky má stúpajúcu tendenciu a kontakt starej matky s vnučkami bezdôvodne neumožňovala ani v rozhodnom období, ktoré bolo predmetom dokazovania na súde. Matka bezdôvodne marí styk niekoľko mesiacov, pričom odmieta komunikovať nielen s ním, ale aj s pracovníkmi kurately a pracovníkmi Centra pre deti a rodiny v Štúrove, kde by mala deti priniesť na styk s ním. Aj s poukazom na tieto skutočnosti považuje vyjadrenie kolízneho opatrovníka, že by mala byť matka prítomná pri styku s maloletými deťmi v období prvých šiestich mesiacov prítomná za nevhodné, ba až škodiace kontaktu maloletých detí s ich starou matkou. Osobnostné negatíva matky voči starej matke sú aktuálne natoľko intenzívne, že nie je schopná psychicky maloleté deti pripraviť na stretnutie, a nieto ešte zrealizovať takéto stretnutia za svojej prítomnosti. Je toho názoru, že je v záujme maloletých detí upraviť styk so starou matkou bez prítomnosti matky a to aj bez prechodného obdobia.

10. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 65, § 66 Civilného mimosporového poriadku, ďalej CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok o úprave styku maloletých detí so starou matkou je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku.

11. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

13. Podľa § 25 ods. 5 Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa použijú primerane.

14. V zmysle čl. 5 a 8 Dohovoru o právach dieťaťa má dieťa právo nielen na zachovanie pozitívnych vzťahov so svojimi rodičmi, ale v rámci rodinných a citových väzieb i s statnými členmi rodiny. Preto dohovor okrem rodičov uznáva i zodpovednosť členov širšej rodiny dieťaťa pri jeho výchove a usmerňovaní (blízke osoby a príbuzných) ZoR ako pojmy nedefinuje, subsidiárne sa tu preto použije ustanovenie § 116 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sú blízkymi osobami príbuzní v priamom rade, súrodenci, manžel, ako i osoby, ktoré by vzniknutú ujmu jednej z nich dôvodne pociťovali ako ujmu vlastnú; za podmienky, že sú v rodinnom alebo obdobnom vzťahu). V zmysle predmetného ustanovenia tak môže súd i bez návrhu upraviť styk blízkych osôb s dieťaťom, ak je to v záujme maloletého dieťaťa (rozvíjanie pozitívnych citových väzieb v rámci širšej rodiny) a vyžadujú to pomery v rodine. Ak súd určí čas na stretávanie sa blízkej osoby a maloletého dieťaťa, nemôže tento zasahovať do času vymedzeného pre jedného z rodičov. Súd rozhodne v predmetnej veci, len ak nie je možné úpravu styku maloletého dieťaťa s blízkymi osobami upraviť dohodou medzi blízkymi osobami dieťaťa a rodičmi dieťaťa.

15. Ústavný súd SR vo svojom uznesení zo dňa 19. januára 2017 pod sp. zn. II. ÚS 56/2017 uviedol, že v súčasnosti existuje široká zhoda ? a to aj v medzinárodnom práve ? na podporu myšlienky, že pri rozhodovaní príslušných orgánov verejnej moci týkajúcom sa detí musí byť ich najlepší záujem prvoradým hľadiskom rozhodovania.

16. Záujem dieťaťa predpokladá pri rozhodovaní o jeho právach mať na zreteli najmä dva aspekty jeho záujmov. Na jednej strane stojí dikcia, že puto dieťaťa s jeho rodinou musí byť zachované, s výnimkou prípadov, keď sa rodinné prostredie ukázalo ako obzvlášť nevhodné. Z toho vyplýva, že rodinné väzby môžu byť prerušené len vo veľmi výnimočných prípadoch a je potrebné urobiť všetko pre zachovanie osobných vzťahov. Na druhej strane je v záujme dieťaťa zabezpečiť jeho rozvoj v zdravom prostredí a

rodičia nesmú profitovať z takých opatrení alebo krokov, ktoré by v konečnom dôsledku poškodzovali zdravie a zdravý vývoj dieťaťa [porov. Neulinger and Shuruk v. Švajčiarsko, č. 41615/07, rozsudok Veľkej komory Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) zo 6. 7. 2010, bod 136; Elsholz v. Nemecko, č. 25735/94, rozsudok Veľkej 17 komory ESLP z 13. 7. 2000, bod 50; Maršálek v. Česká republika, č. 8153/04, rozsudok ESLP zo 4. 4. 2006, bod 71].

17. V tomto ohľade platí aj pre rozhodovanie súdov, že prijaté opatrenia musia sledovať najlepší záujem dieťaťa. Povinnosť aplikačnej praxe sledovať pri rozhodovaní konkrétnej veci týkajúcej sa detí ich najlepší záujem vyplýva o. i. aj z čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa.

18. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

19. Tento princíp bol v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaný (explicitne, ako aj implicitne) do jednotlivých noriem napr. Civilného mimosporového poriadku (porov. napr. čl. 4, § 38, § 117, § 119, § 146 ods. 1, § 365 a nasl. a ďalšie; ďalej len CMP) alebo aj zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (porov. napr. čl. 5, § 23 ods. 2, § 24 ods. 2 a 4, § 44 ods. 4 a ďalšie). Na ústavnej úrovni sa princíp povinnosti prihliadať na najlepší záujem dieťaťa (maloletého) v konaní pred všeobecným súdom spája najmä so základným právom dieťaťa (maloletého) na súkromie podľa čl. 16 ods. 2 ústavy, na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života v zmysle čl. 19 ods. 2 ústavy, právom na rodičovskú výchovu a starostlivosť podľa čl. 41 ods. 4 ústavy, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, so základným právom dieťaťa (maloletého), aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohlo vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

20. V prípade, keď súdy rozhodujú o úprave styku rodičov s dieťaťom, je nutné vychádzať z toho, že právom oboch rodičov je v zásade rovnakou mierou sa o dieťa starať a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje i právo samotného dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov. Rozhodnutím súdu by tomuto dieťaťu malo byť umožnené stykať sa s oboma rodičmi v takej miere, aby bol postulát rovnakej rodičovskej starostlivosti čo najviac naplnený. Takéto usporiadanie vzťahov je spravidla vždy v „najlepšom záujme dieťaťa“, pričom odchýlky od tohto princípu musia byť odôvodnené ochranou nejakého iného, dostatočne silného legitímneho záujmu, pričom konkrétne skutočnosti, o ktoré sa tento záujem opiera, musia byť v danom konaní preukázané (porov. nálezy Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 2298/15 - bod 16, I. ÚS 3216/13, II. ÚS 3765/11).

21. Keďže dieťa má okrem práva stretávať sa s rodičmi aj právo na zachovanie pozitívnych vzťahov v rámci rodinných a citových väzieb i s ostatnými členmi rodiny, preto právne predpisy uznávajú i zodpovednosť členov širšej rodiny dieťaťa pri jeho výchove a usmerňovaní. Súd preto môže upraviť styk blízkych osôb s dieťaťom, ak je to v záujme maloletého dieťaťa (rozvíjanie pozitívnych citových väzieb v rámci širšej rodiny) a vyžadujú to pomery v rodine. Ohľadom stretávania sa vnúčať a starých rodičov, aj tu platí, že starí rodičia z oboch strán majú právo sa v zásade rovnakou mierou o dieťa starať a podieľať sa na jeho výchove, teda dieťaťu by malo byť umožnené stykať sa so starými rodičmi z oboch strán, a to bez ohľadu na to, ktorému z rodičov je dieťa zverené do starostlivosti. Aj ohľadom styku so starými rodičmi platí, že prednosť má dohoda medzi starými rodičmi a rodičmi dieťaťa, resp. rodičom, ktorému je dieťa zverené do starostlivosti, avšak ak nie je možné styk upraviť dohodou, je potrebné, aby styk starého rodiča s dieťaťom upravil súd.

22. Zákon o rodine a ani iný právny predpis nemá ustanovenia, z ktorých by striktno vyplývali kritériá pre stanovenie spôsobu realizácie styku rodiča s dieťaťom, prípadne ostatných blízkych osôb s dieťaťom. Spoločným znakom konaní vo veciach starostlivosti o maloletých je, že v týchto konaniach ide predovšetkým o záujem maloletých detí v zmysle čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Výsledkom týchto konaní by teda nemalo byť vyriešenie sporu medzi účastníkmi konania (rodičmi dieťaťa, blízkymi osobami dieťaťa), ale zabezpečenie výsledku konania, ktorý zodpovedá najlepšímu záujmu maloletého.

23. Najprirodzenejším spôsobom úpravy styku rodiča s dieťaťom je dohoda rodičov. Dohoda rodičov najlepšie vystihuje potreby dieťaťa, jeho vek, denný režim a všetko potrebné pre zabezpečenie pohody počas styku. Rodič, ktorý má svoje dieťa rád, ponechá priestor na výchovné pôsobenie druhému rodičovi, rodičia sa nesmú znevažovať vo svojej rodičovskej úlohe a aj rozličné výchovné vplyvy môžu dieťa pozitívne obohacovať. Je však potrebné upozorniť, že ide o právo a nie povinnosť. Ak sa však rodičia nevedia dohodnúť, je potrebné aby rešpektovali autoritatívne rozhodnutie, ktoré sleduje záujem dieťaťa.

24. Určenie spôsobu, akým sa bude realizovať styk maloletého dieťaťa s rodičom, prípadne blízkou osobou súdom je vždy výsledkom posúdenia konkrétnych skutkových okolností každej prejednávanej veci (možností a schopností oboch rodičov zabezpečiť podmienky pre stretávanie sa s maloletým dieťaťom, potrieb, osobnosti, citových väzieb maloletého dieťaťa a mnohých ďalších aspektov). Vďaka tomu potom môže súd prijať celkom jedinečné a konkrétne závery „šité na mieru“ pre ten ktorý prípad a dosiahnuť tak v súdnom konaní vo veciach starostlivosti o maloletých sledovaný cieľ, t.j. najlepší záujem maloletého dieťaťa a zachovanie práva rodičov na ich vzťah k maloletému dieťaťu. Stretávanie sa rodiča s dieťaťom je právom rodiča, a nie povinnosťou, ktorému korešponduje povinnosť druhého rodiča dieťa na styk riadne pripraviť.

25. V rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/68/2022 zo dňa 23. 11. 2022 NS SR uviedol, že nad rámec uvedeného k dovolateľkou namietanej úprave rozsahu styku maloletej s navrhovateľom dovolací súd uviedol, že každé jedno rozhodnutie týkajúce sa úpravy styku maloletých s konkrétnymi blízkymi osobami a vyhodnotenie súvisiacich okolností vo vykonávacom konaní je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady (por. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 87/2017, 2 Cdo 98/2021, 2 Cdo 194/2021 tiež v spojení II. ÚS 158/2022).

26. Predmetom konania na súde prvej inštancie, ako aj odvolacieho konania je úprava styku starej matky Q. O., nar. XX. XX. XXXX s maloletou Z., nar. XX. XX. XXXX, maloletou Z., nar. XX. XX. XXXX a maloletou V. nar. XX. XX. XXXX. Z dokazovania vykonaného na súde prvej inštancie vyplýva, že matka maloletých detí, ktorej sú maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti, napriek rozhodnutiam súdov neodkladnými opatreniami, ako aj rozhodnutiami vo veci samej neumožňuje tak otcovi maloletých detí, ako aj jeho matke, teda starej matke z otcovej strany sa s deťmi stretávať, a tak sa tak otec maloletých detí, ako aj jeho matka, navrhovateľka Q. O. v samostatných konaniach tohto svojho práva domáhajú. Platí pritom, že ak súd určí čas na stretávanie sa blízkej osoby a maloletého dieťaťa, nemôže tento zasahovať do času vymedzeného pre jedného z rodičov. Okrem toho, z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplýva, že styku navrhovateľky s maloletými deťmi sa opakovane zúčastňuje aj otec maloletých detí, aj keď on má styk s deťmi upravený samostatným rozhodnutím, čo nepriamo rozširuje styk otca s maloletými deťmi a zároveň túto skutočnosť opakovane v priebehu konania namietala matka maloletých detí, keď tvrdila, že práve to je prekážkou styku detí so starou matkou, a pokiaľ by tam otec nebol prítomný, styk by sa realizoval.

27. Aj keď z dokazovania vyplýva, že t.č. sa styk maloletých detí so starou matkou, upravený neodkladným opatrením už niekoľko mesiacov nerealizuje, tiež nie je pochýb o tom, že v záujme maloletých detí je udržiavať vzťahy so širšou rodinou tak zo strany matky, ako aj otca, a teda je v záujme maloletých detí, aby sa s navrhovateľkou stretávali. Najmä za situácie, že kým boli deti mladšie, navrhovateľka sa na starostlivosti o nich podieľala a mala s vnúčatami vytvorený vzťah. Na zhoršené vzťahy medzi rodičmi nemôžu doplácať maloleté deti tým, že im bude matkou bránené v styku so starou matkou z otcovej strany, keď na druhej strane starí rodičia z matkinej strany sa na starostlivosti o maloleté deti podieľajú a dôvody, prečo by nemal byť styk s navrhovateľkou upravený, v konaní preukázané neboli. Pri úprave styku bolo potrebné tiež zohľadniť, že ak aj t.č. maloleté deti navrhovateľku odmietajú, je to výsledkom správania sa práve matky, s ktorou žijú v spoločnej domácnosti, a ktorá ich svojim správaním ovplyvňuje, pretože so starou matkou sa maloleté deti teraz nestretávajú. Keďže jedným z hlavných dôvodov, prečo matka styk so starou matkou, navrhovateľkou maloletým deťom neumožňovala, bolo to, že na styk s navrhovateľkou chodil jej syn, otec maloletých detí, ktorý má styk upravený samostatne, odvolací súd dospel k záveru, že v záujme pokojnejšej realizácie styku maloletých detí s navrhovateľkou je potrebné, aby sa ho nezúčastňovali rodinní príslušníci tak z jednej, ako aj z druhej strany, teda tak otec maloletých detí, ako aj rodičia matky maloletých detí. Práve ich prítomnosť zhoršovala priebeh styku a strany sa obviňovali z vzájomných invektív, preto je potrebné prispieť k budovaniu vzťahov so starou matkou z otcovej strany, podporiť ich vzťah a zabezpečiť čo najpokojnejší priebeh styku. Tým, že sa otec

tohto styku zúčastňoval, dochádzalo nepriamo k rozširovaniu jeho styku s deťmi, čo síce ako uvádzal, nemal zakázané, avšak za danej situácie, keď aj realizácia jeho styku s deťmi je problematická, nie je vhodné, aby sa styku detí s jeho matkou zúčastňoval. Odstránenie rušivých momentov tak zo strany otca, ako aj starých rodičov zo strany matky by mohlo prospieť tomu, aby sa styk postupne začal realizovať v pokojnej atmosfére. Z uvedených dôvodov odvolací súd ostatných rodinných príslušníkov pri styku navrhovateľky s maloletými deťmi vylúčil. Dôvody pre zamietnutie návrhu navrhovateľky, ako žiadala matka maloletých detí a pre rozšírenie styku za terajších vzťahov odvolací súd nevidel. Okrem už uvedeného, odvolací súd pri rozhodovaní o úprave styku navrhovateľky so starou matkou zohľadnil tiež to, že okrem tejto úpravy styku prebieha konanie o úprave styku tiež s otcom maloletých detí, pričom podľa neprávoplatných rozhodnutí súdu by sa mal realizovať v nepárny týždeň, s postupným rozširovaním času styku. Styk navrhovateľky s maloletými deťmi bol upravený párnym týždňom, čo by znamenalo, že matka nebude mať možnosť tráviť každý druhý týždeň od piatku do nedele s deťmi, ale len prípadne od soboty. V záujme toho, aby obaja rodičia mali možnosť tráviť s deťmi víkend od piatku do nedele podľa vlastného uváženia, túto okolnosť pri rozhodovaní zohľadnil a styk starej matky, navrhovateľky s maloletými deťmi upravil v nepárny týždeň, pričom úpravu styku starej matky s maloletými deťmi bude potrebné následne zohľadniť aj pri rozhodovaní o úprave styku otca s maloletými deťmi na čas po rozvode, ktoré doposiaľ nie je právoplatné. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmenil.

28. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).